

Krepitev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v evropskem kontekstu: Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN

Aitor Colell Llinas, BOSCAT Polytechnic University of Catalonia

Objavljeno na spletu 28.04.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0022>)

Učinkovito gospodarjenje z gozdovi je ključnega pomena za ohranjanje ravnotežja med ekološkimi, ekonomskimi in družbenimi cilji. Ta izziv je posebej izrazit v regijah, kot je Furlanija – Julijska krajina, kjer razdrobljenost lastništva gozdnih zemljišč in različne potrebe lastnikov in solastnikov otežujejo upravljanje z gozdovi. PRI.FOR.MAN projekt, podprt s strani operativne skupine EIP-AGRI predstavlja inovativni pristop za reševanje teh izzivov. Za podporo pri odločanju uporablja spletni geografski informacijski sistem, ki zagotavlja centralizirane, dostopne in uporabne informacije. Te informacije spodbujajo trajnostno gospodarjenje z gozdovi in reševanje specifičnih težav, s katerimi se pri upravljanju srečujejo gozdarji v lastniško razdrobljenih gozdovih.

Izziv: Razdrobljeno lastništvo in premalo izkoriščeni gozdovi

V Italiji je približno 66 % gozdov v zasebni lasti. Pogosto je velikost posameznih parcel manjša od 1 ha. Razdrobljenost vpliva na učinkovitost upravljanja z gozdom, saj veliko lastnikov živi daleč stran od svoje posesti in nima znanja in/ali sredstev za trajnostno upravljanje svojega zemljišča. Posledično premajhna izkoriščenost gozdov prizadene tako gospodarsko uspešnost kot tudi ekološko zdravje gozdov z znatnimi posledicami za biotsko raznovrstnost, skladiščenje ogljika in lokalno gospodarstvo.

PRI.FOR.MAN: digitalna rešitev kompleksnih problemov

Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN je uporabniku prijazna, prosto dostopna platforma spletnega geografskega informacijskega sistema (Web GIS), zasnovana za premagovanje zgoraj opisanih ovir. Geolocirane prostorske in atributne (tabelarične) podatke združuje v celovit sistem, prilagojen potrebam upravljavcev gozdov. To orodje z uporabo najsodobnejše tehnologije združuje informacije, prej razpršene po več različnih spletnih mestih, v dostopno obliko. Izboljšan dostop do podatkov o gozdovih s pridobitvijo novih podatkov o gozdnih združbah olajša možnosti za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.

Značilnosti sistema za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN

Sistem ponuja vrsto funkcij, ki upravljavcem gozdov omogočajo večnamensko načrtovanje. Te funkcije vključujejo:

1. Kartiranje gozda in njegovega obsega: zagotavlja podroben vpogled v kategorije gozdov, lesne zaloge in letne prirastke, kar omogoča natančno načrtovanje z gozdom.
2. Analiza dostopnosti: Ocenjuje izvedljivost sečnje in spravila lesa s pomočjo podatkov o gozdnih cestah in topografiji.
3. Okoljske omejitve: Vključuje podatke o zavarovanih območjih, območjih Natura 2000 in drugih ekoloških dejavnikih za usmerjanje gospodarjenja k ohranjanju narave.
4. Načrtovanje stroškov in proizvodnje: Vključuje orodja za oceno stroškov sečnje in spravila in ocenjevanje donosov na podlagi trajnostnih praks.
5. Politika in strateška podpora: Združuje podatke na regionalni in občinski ravni za pomoč oblikovanja politike v dolgoročnem načrtovanju.

Premostitev vrzeli v znanju s pomočjo tehnologije

Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN, oblikovan s sodelovanjem lokalnih deležnikov, zagotavlja dostopnost tako strokovnjakom kot širši zainteresirani javnosti. Njegov intuitivni vmesnik je v pomoč uporabniku, izčrpna navodila pa povečujejo njegovo uporabnost. Tako spodbuja revitalizacijo pomanjkljivo gospodarjenih gozdov in optimizira njihov prispevek k lokalnemu gospodarstvu in ekološki stabilnosti.

Trajnostni prihodnosti naproti

Projekt PRI.FOR.MAN poudarja potencial uporabe digitalnih orodij v gozdarstvu. Z združenjem razdrobljenih podatkov v dostopne, sistem za podporo pri odločanju naslavlja temeljne vzroke za pomanjkljivo gospodarjenje z gozdovi in njihovo slabo izkoriščenost. Čeprav je sistem trenutno v raziskovalni fazi, je pokazal uporabnost pri širjenju obsega in spodbujanja partnerstev med regionalnimi gozdarskimi službami in privatnimi deležniki.

Sklenemo lahko, da sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN ponuja model za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki je lahko prilagojen za druga območja s podobnimi izzivi. Sistem ima z razvojem potencial, da na novo opredeli prakse gospodarjenja z gozdovi, spodbujanje ekološkega vidika, gospodarske uspešnosti in družbene kohezije gozdov po Evropi.

PRI.FR.MAN.

Shared PRIvate FORest MANagement in Eastern Alps